

RĪGĀ

2020.gada 17.decembrī

Nr. 1-23/227_e

Ministru prezidenta birojs
paziņošanai e-adresē

Finanšu ministrijai
paziņošanai e-adresē

Par vadošās institūcijas noteikšanu ilgtspējas politikas ieviešanā

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) ir aktīvi iesaistījusies Finanšu ministrijas izstrādātā un Valsts sekretāru 2020.gada 5.novembra sanāksmē izsludinātā plāna projekta “Finanšu sektora attīstības plāns 2021.-2023.gadam” (VSS-939) (turpmāk - Plāns) pilnveidē un kopumā pozitīvi vērtē Plānā paredzētās aktivitātes, kas atbilst Asociācijas vēstulei¹, kas adresēta Finanšu ministrijai, paustajam redzējumam par finanšu tirgus attīstību.

Latvijas Apdrošinātāju asociācija arī atzinīgi vērtē faktu, ka Plānā ir paredzētas konkrētas aktivitātes ilgtspējīgas kultūras un finansēšanas ietvara ieviešanai. Eiropas Savienība (turpmāk - ES) ir **izstrādājusi “Zaļo” kursu ar mērķi padarīt ES ekonomiku ilgtspējīgu**, tā iedzīvināšana prasa ciešu valsts un finanšu institūciju sadarbību. Uzskatām, ka ir svarīgi veicināt sabiedrības izpratni, ka ilgtspēja nav abstrakts mērķis, bet katra mūsu (uzņēmēju un privātpersonu) apzināta rīcība ikdienā, t.sk. plānojot un veicot investīcijas, attīstoties un modernizējoties, jo pāreja uz ilgtspējīgu izaugsmi nav iedomājama bez sabiedrības uzskatu, patēriņa kultūras un arī pasaules uztveres pārskatīšanas. Pēdējo gadu laikā pieņemtie plānošanas dokumenti ilgtspējīgu finanšu² jomā ir milzīgs solis šajā virzienā, kur Eiropa ir vadošajās pozīcijās pasaulē, bet ir nepieciešams rīkoties, lai sāktu šo jautājumu praktisku ieviešanu.

Gan Kreditēšanas, gan apdrošināšanas un arī citu finanšu pakalpojumu attīstību būtiski ietekmēs ilgtspējīgas finansēšanas principu ieviešana³. Finanšu pakalpojumu sniedzējiem būs jāpielāgo savi produkti un pakalpojumi jaunajām prasībām, tās integrējot ilgtspējas riska modeļos, attīstot kompetenci, atbalstot savus klientus šajā pārejas procesā, veidojot IT risinājumus, kas saistīti ar datu vākšanu un infrastruktūras veidošanu, veicot citus ieguldījumus, tādējādi ietekmējot arī komersantu darbību un ikdienu.

Izstrādājot priekšlikumus Plāna saturam attiecībā uz **ilgtspējīgu kultūru un ilgtspējīgu finansējumu, uzsvērtā nepieciešamība īstenot, piemēram, šādus pasākumus:**

1. Ieviest ilgtspējas principus kapitāla tirgū, ieguldījumos, kreditēšanā, apdrošināto risku izvērtēšanā un izvēlē (šobrīd primāri akcentējot četras CO2 ietilpīgas nozares – enerģija, mājsaimniecības, transports, lauksaimniecība);
2. Pilnveidot datu kvalitāti un analīzi publiskajā sektorā un veicināt datu pieejamību arī privātajam sektoram, kas ir kritisks priekšnoteikums ilgtspējīgas finansēšanas

¹ Asociācijas 2020.gada 1.septembra vēstule Nr. 1-23/156_e “Par priekšlikumiem Finanšu sektora attīstības plānam 2021. – 2023.gadam”

² Sustainable finance

³ EU Sustainable finance framework

ieviešanai un lai izvērtētu kredītportfeļa un konkrētu projektu atbilstību jaunajam ietvaram (nepieciešams izvērtēt, kā uzlabot datu vākšanu no uzņēmumiem (tai skaitā mazajiem), kādus ne-finanšu datus varētu pieprasīt gada pārskatu ietvaros, kādus publiskos reģistrus veidot, lai arī kredītiestādēm, citiem finansētājiem un finanšu pakalpojumu sniedzējiem būtu pieeja šai informācijai un to varētu integrēt lēmumu pieņemšanas procesā), kā arī lai izvērtētu apdrošināmo risku un objektu, vienlaikus izmantojot efektīvus tehnoloģiskos risinājumus;

3. Veicināt izpratni par ilgtspējīgas finansēšanas ietekmi uz uzņēmējdarbību, lai nodrošinātu nepārtrauktu finanšu pakalpojumu un attīstības finansējuma saņemšanu (vidējais Latvijas uzņēmums nav tik zinošs tehnoloģiju jomā, lai būtu pilnībā gatavs pārmaiņām, kas saistītas ar Zaļā kursa ieviešanu, īpaša uzmanība jāpievērš transporta, nekustamā īpašuma, lauksaimniecības, rūpniecības sektoram);
4. Veicināt ilgtspējīgus ieguldījumus, tostarp "zaļās" obligācijas;
5. Ieviest ilgtspējīgas finansēšanas ietvaru - valsts un finanšu sektora mijiedarbība instrumentu izstrādē (Lietuvas piemērs, subsīdijas saules paneļiem, stimuli pašvaldībām), redzam nepieciešamību valsts pusē veikt atbilstošu analīzi (SWOT vai Stress test) par klimata pārmaiņu scenārijiem konkrētajās nozarēs, kā arī to ietekmi uz finanšu sektoru un tautsaimniecību kopumā.

Pievēršam uzmanību, ka jau izstrādātā taksonomija ar klasifikāciju videi draudzīgām darbībām ietekmēs tautsaimniecības attīstību un arī valsts pārvaldi kā politikas plānotāju, ieviesēju un uzraugu. Minēto mērķu sasniegšanai nepieciešams veicināt visu kopēju izpratni, ko plānotās un jau atbalstītās pārmaiņas nozīmēs konkrētām tautsaimniecības nozarēm, ražošanas ķēdēm un cik svarīga ir dažādo nacionālo stratēģiju salāgošana, integritāte un saskaņotība konkrētu pasākumu līmenī.

Ievērojot minēto, jautājuma sarežģītību un darbā iesaistīto personu, kas strādā ar ilgtspējas jautājumiem dažādās to dimensijās, veicinot ilgtspējīgu tautsaimniecības transformāciju, lielo skaitu, **Latvijas Finanšu nozares asociācija un Latvijas Apdrošinātāju asociācija aicina noteikt vienu atbildīgo valsts institūciju, kas turpmāk nodarbosies ar ilgtspējas jautājumu vadību, visaptverošu uzraudzību un koordinēšanu, tādējādi nodrošinot prioritāšu integritāti un atbilstību ilgtspējas mērķiem.** Atbildīgajam, piesaistot dažādu institūciju pārstāvjus (piemēram, Finanšu ministriju, Latvijas Banku, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, Ekonomikas ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Satiksmes ministriju, Zemkopības ministriju, Pārresoru koordinācijas centru, Latvijas Finanšu nozares asociāciju, Latvijas Apdrošinātāju asociāciju, uzņēmējus pārstāvošās sabiedriskās organizācijas u.c.), **būtu jāizstrādā visaptverošs rīcības plāns tautsaimniecības ilgtspējīgai transformācijai, kā arī jā sagatavo un jā īsteno nepieciešamais, atbalstošais komunikācijas plāns, kā arī jāseko finanšu resursu sadalei un izlietojuma atbilstībai ilgtspējas mērķiem.**

Ar cieņu

Jānis Brazovskis

Latvijas Finanšu nozares asociācijas
valdes loceklis

Jānis Abāšins

Latvijas apdrošinātāju asociācijas
valdes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Sagatavoja:
Ieva Alhasova Ieva.Alhasova@financelatvia.eu